

Natura 2000 gebied 122 – Westerschelde & Saeftinghe

(Zie leeswijzer)

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Noordzee, Waddenzee en Delta
Status:	Habitatrichtlijn + Vogelrichtlijn
Site code:	NL9803061 + NL9802026/NL1000019
Beschermde natuurmonument:	Verdronken Land van Saeftinge BN/SN, Schor van Waarde BN/SN, Verdronken Zwarte Polder BN/SN
Beheerder:	Domeinen, Het Zeeuwse Landschap, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, particulieren
Provincie:	Zeeland
Gemeente:	Borsele, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Sluis, Terneuzen, Veere, Vlissingen
Oppervlakte:	42.753 ha

Gebiedsbeschrijving

De Westerschelde is de zuidelijke tak in het oorspronkelijke mondingsgebied van de rivier de Schelde. Het is de enige zeetak in de Delta waar nu nog sprake is van een estuarium met open verbinding naar zee. Het betreft een zeer dynamisch gebied, mede door de trechtervorm ervan, waarin het getijverschil naar achteren erg groot wordt.

Het estuarium bestaat uit diepe en ondiepe wateren, bij eb droogvallende zand- en slikplaten en schorren. Onder de schorren langs de Westerschelde bevindt zich het grootste schorregebied van ons land: het Verdronken Land van Saeftinghe. Door het grote getijverschil bevat het Verdronken Land van Saeftinghe zeer hoge oeverwallen en brede geulen. Buitengaats ligt de verzande sluffer van de Verdronken Zwarte Polder nog in het gebied. In het mondingsgebied is verder nog sprake van duinvorming bij Rammekenshoek, de Kaloot en op de Hooge Platen. Binnendijks liggen een aantal gebieden met aan het estuarium gekoppelde natuur: Rammekenshoek, Inlaag 1887, Bathse Kreek, Inlaag Hoofdplaat en Herdijkte Zwarte Polder.

Begrenzing

De begrenzingen van het Vogelrichtlijngebied en van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) zijn op de kaart op enkele technische punten verbeterd.

- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- Waterkerende dijken zijn buiten de begrenzing gebracht met dien verstande dat ten behoeve van de duidelijkheid de grens langs de Westerschelde ten oosten van de lijn Vlissingen-Breskens is gelegd op de buitenkruin van de primaire waterkering (de tot nu toe gehanteerde buitenteen van de dijk heeft een grillig verloop die door aanslibbing en erosie kan verschuiven). Waterkerende dijken maken verder geen onderdeel uit van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden.
- Onlogische verschillen (< 25 ha) tussen Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn opgeheven door de meest ruime grens aan te houden.
- De begrenzing is afgestemd op die van de (voormalige) natuurmonumenten opdat deze geheel binnen het Vogel- en Habitatrichtlijngebied vallen.

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea's toegelicht.

De volgende gebiedsdelen zijn aan het Vogelrichtlijngebied en aan het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) toegevoegd in het kader van het Natuurcompensatieprogramma Verdieping Westerschelde:

- De Weitje (7 ha) aansluitend op Rammekenshoek, ontwikkeling H1330 schorren en zilte graslanden en H1310 zilte pionierbegroeiingen.
- Scheldeoord (9 ha) onder Baarland, ontwikkeling H1310 zilte pionierbegroeiingen.
- Boonepolder (12 ha) onder 's-Gravenpolder.
- Den Inkel onder Kruiningen (7 ha), ontwikkeling H1310 zilte pionierbegroeiingen.
- Bathse Schor en Bathse Kreek (91 ha).
- Schor van Ossenissee (26 ha), hoogwatervluchtplaats voor watervogels die in het intergetijdengebied van de Westerschelde voedsel zoeken.
- Margarethapolder ten oosten van Terneuzen (83 ha), hoogwatervluchtplaats voor watervogels die in het intergetijdengebied van de Westerschelde voedsel zoeken.
- Plaskreek (20 ha) ten noorden van Biervliet, hoogwatervluchtplaats voor watervogels die in het intergetijdengebied van de Westerschelde voedsel zoeken.

Verder zijn de volgende gebiedsdelen aan het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) toegevoegd:

- Inlaag grenzend aan Inlaag 1887 (2 ha) langs de Steendammeweg bij Ellewoutsdijk, ontwikkeling H1330 schorren en zilte graslanden en H1310 zilte pionierbegroeiingen.
- Klein Molenpolder bij Paal ten westen van het Verdrongen Land van Saeftinghe (3,4 ha), gelijktrekking begrenzing met het Vogelrichtlijngebied.
- Twee buitendijkse stroken land en slikken (39 ha) tussen Terneuzen en Breskens, waaronder het Voorland Nummer Een, bestaande uit H1130 estuaria en bestaande uit of in ontwikkeling zijnde H1330 schorren en zilte graslanden en deel uitmakend van het estuariene gebied (wel Vogelrichtlijngebied).

De landwaartse grens van het mondingsgebied van de Westerschelde (ten westen van de lijn Vlissingen-Breskens) is buiten de Verdrongen Zwarte Polder gelegd op de hoogwaterlijn. Deze stranden en duingebieden maken geen deel uit van de habitattypen H1130 estuaria en H1110 permanent overstroomde zandbanken waarvoor het gebied wordt aangewezen. Voor zover de habitattypen H2120 witte duinen, H2160 duindoornstruwelen of H2190 vochtige duinvalleien hier voorkomen betreft het marginale voorkomen. Deze habitattypen zijn bovendien al zeer goed vertegenwoordigd in andere duingebieden.

Verder zijn de volgende gebiedsdelen aan het Vogelrichtlijngebied toegevoegd:

- Permanent open water van het estuarium (ca. 13.600 ha, aangemeld Habitatrichtlijngebied) dat landschapsecologisch een geheel vormt met de reeds aangewezen droogvallende platen. Dit open water is van belang voor diverse voedselzoekende en rustende watervogels.
- Mondingsgebied ten westen van Vlissingen-Breskens (ruim 9000 ha, aangemeld als Habitatrichtlijngebied) dat landschapsecologisch een geheel vormt met het estuarium van de Westerschelde en van belang is voor diverse voedselzoekende watervogels.
- Rammekenshoek (70 ha), hoogwatervluchtplaats voor watervogels die in het intergetijdengebied voedsel zoeken (gelijktrekking met Habitatrichtlijngebied).
- Inlaag 2005 ten westen van Ellewoutsdijk (32 ha, waarvan 31 ha aangemeld Habitatrichtlijngebied), in ontwikkeling zijnde zilte inlaag die reeds fungeert als broed- en rustplaats voor watervogels van de Westerschelde.
- Inlaag grenzend aan Inlaag 1887 (2 ha) bij Ellewoutsdijk, gelijktrekking met de begrenzing van het Habitatrichtlijngebied.
- Bathse Kreek (13 ha), gelijktrekking met de begrenzing van het Habitatrichtlijngebied.
- Klein Molenpolder bij Paal ten westen van het Verdrongen Land van Saeftinghe (3,4 ha), hoogwatervluchtplaats voor watervogels die in het intergetijdengebied voedsel zoeken.
- Plaskreek (9 ha) ten noorden van Biervliet, gelijktrekking met de begrenzing van het Habitatrichtlijngebied.

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitatype
H1130	Estuaria
H1310	Zilte pionierbegroeiingen
H1320	Slijkgraslanden
H1330	Schorren en zilte graslanden
H2110	Embryonale duinen
H2120	Witte duinen
H2160	Duindoornstruwelen
H2190	Vochtige duinvalleien

Habitatrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
H1014	Nauwe korfslak
H1095	Zeeprik
H1099	Rivierprik
H1103	Fint
H1365	Gewone zeehond
H1903	Groenknolorchis

Vogelrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
A005	Fuut - n
A026	Kleine zilverreiger - n
A034	Lepelaar - n
A041	Kolgans - n
A043	Grauwe gans - n
A048	Bergeend - n
A050	Smient - n
A051	Krakeend - n
A052	Wintertaling - n
A053	Wilde eend - n
A054	Pijlstaart - n
A056	Slobeend - n
A069	Middelste zaagbek - n
A081	Bruine kiekendief - b
A103	Slechtvalk - n
A130	Scholekster - n
A132	Kluut - b,n
A137	Bontbekplevier - b,n
A138	Strandplevier - b,n
A140	Goudplevier - n
A141	Zilverplevier - n
A143	Kanoet - n
A144	Drieteenstrandloper - n
A149	Bonte strandloper - n
A157	Rosse grutto - n
A160	Wulp - n
A161	Zwarte ruiter - n
A162	Tureluur - n
A169	Steenloper - n
A176	Zwartkopmeeuw - b
A191	Grote stern - b
A193	Visdief - b

A195 Dwergstern - b
A272 Blauwborst - b

Voorstel voor het toevoegen aan de database:

H1110 Permanent overstromde zandbanken ^{1a}
A075 Zearend – n ¹¹
A142 Kievit – n ⁸
A164 Groenpootruiter – n ⁹

Voorstel voor het verwijderen uit de database:

H1140 Slik- en zandplaten ¹⁴
A037 Kleine zwaan – n ²⁴
A119 Porseleinhoen – b ¹⁹
A183 Kleine mantelmeeuw – b ¹⁹

Kernopgaven

- 1.05 **Kwaliteit estuaria:** Verbetering kwaliteit estuaria H1130 Westerschelde (ruimte, verhouding tussen deelsystemen/laag productieve en hoog productieve onderdelen) en behoud kwaliteit Eems-Dollard.
- 1.09 **Achterland fint:** Behoud van verbinding met Schelde en Eems ten behoeve van paaifunctie voor fint H1103 in België en Duitsland.
- 1.13 **Voortplantingshabitat:** Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen H2110) voor bontbekplevier A137, strandplevier A138, kluut A132, grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193 en grijze zeehond H1364.
- 1.16 **Diversiteit schorren en kwelders:** Behoud (Waddenzee) en herstel (Delta) van schorren en zilte graslanden (*buitendijks*) H1330_A met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats.
- 1.19 **Binnendijkse brakke gebieden:** Behoud en ontwikkeling kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis *H1340, broedvogels (kluut A132, sterns), overgangs- en trilvenen (*veenmosrietlanden*) H7140_B, schorren en zilte graslanden (*binnendijks*) H1330_B (bijv. Yerseke Moer), brakke variant van ruigten en zomen (*harig wilgenroosje*) H6430_B en als hoogwatervluchtplaats.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen**H1110 Permanent met zeewater van geringe diepte overstromde zandbanken**

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit permanent overstromde zandbanken, *Noordzee-kustzone* (subtype B).

Toelichting Het habitatype permanent overstromde zandbanken, *Noordzee-kustzone* (subtype B) komt voor in het westelijk deel van het Natura 2000 gebied. Dit subtype verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding.

H1130 Estuaria

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering van kwaliteit.

Toelichting De staat van instandhouding van het habitatype estuaria is zeer ongunstig. Als gevolg van menselijke ingrepen in het verleden is in de Westerschelde een toename opgetreden van hoogdynamische en diepe delen, waarbij de overgangen naar laagdynamischer en ondiepere delen zeer steil zijn geworden. Oppervlaktevergroting is noodzakelijk ten behoeve van laag-dynamische natuur t.b.v. herstel van biodiversiteit, daarnaast is behoud van de zoet-zout gradiënt binnen een min of meer stabiel traject van belang en verbetering van de waterkwaliteit. Uitbreiding van de oppervlakte van het estuarium is bovendien noodzakelijk om de doelen voor de habitattypen H1310 zilte pionierbegroeiingen en H1330 schorren en zilte graslanden te realiseren. Verder zijn de geleidelijke overgangen naar schorren en duintjes van belang. Slik- en zandplaten van de Westerschelde voorkomend in de vorm van laag dynamische platen maken onderdeel uit van het habitatype estuaria.

H1310 Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia* spp. en andere zoutminnende planten

Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (subtype A) en behoud van oppervlakte en kwaliteit zilte pionierbegroeiingen, *zeevetmuur* (subtype B).

Toelichting Het habitatype zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (subtype A) is in de afgelopen decennia in het gebied sterk in oppervlakte achteruitgegaan. Duurzaam herstel gaat samen met herstel van habitatype H1130 estuaria (meer ruimte voor natuurlijke dynamiek). Het habitatype zilte pionierbegroeiingen, *zeevetmuur* (subtype B) komt op een gering oppervlak voor. Deze wordt onder meer aangetroffen in de Verdrongen Zwarte Polder.

H1320 Schorren met slijkgrasvegetatie (*Spartinion maritimae*)

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype slijkgrasvelden is uitsluitend in een vorm met de exoot engels slijkgras aanwezig; deze vorm is vanuit het oogpunt van biodiversiteit niet van belang, maar omdat het habitatype plaatselijk een aanzienlijke oppervlakte inneemt, heeft het hier een duidelijke functie als beschermingszone tegen het eroderen van habitatype H1330 schorren en zilte graslanden. Herstel van begroeiingen van klein slijkgras wordt als weinig haalbaar ingeschat.

H1330 Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A), en behoud oppervlakte en kwaliteit schorren en zilte graslanden, *binnendijks* (subtype B).

Toelichting De staat van instandhouding van beide subtypen schorren en zilte graslanden is matig ongunstig. De verdeling van de schorren binnen het estuarium is momenteel niet in evenwicht. In het oostelijke, brakke deel komen grote oppervlakten voor (onder andere Saeftinghe), terwijl in het westelijk deel (tussen Vlissingen en Hansweert) de oppervlakte veel geringer is. In het westelijk deel vindt nog steeds afbraak van schorren plaats. Uitbreiding van de oppervlakte schor wordt nagestreefd, naast verbetering van de kwaliteit. Binnendijkse zilte graslanden zijn beperkt tot de Inlaag 1887 en aangrenzende karrevelden en de Inlaag Hoofdplaat.

H2110 Embryonale wandelende duinen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype embryonale duinen komt thans in geringe oppervlakte voor bij Rammekenshoek, de Kaloot, de Verdrongen Zwarte Polder en op de Hooge Platen. Van belang is dat er in het mondingsgebied abiotische en ruimtelijke randvoorwaarden aanwezig blijven om, in samenhang met habitatype H2120 witte duinen, dit dynamische type te laten ontstaan.

H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen")

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype witte duinen komt thans in geringe oppervlakte voor bij de Kaloot en de Verdrongen Zwarte Polder; bij de Kaloot herbergt het habitatype enkele zeldzame soorten.
Van belang is dat er in het mondingsgebied abiotische en ruimtelijke randvoorwaarden aanwezig blijven om, in samenhang met habitatype H2110 embryonale wandelende duinen, dit dynamische type te laten ontstaan.

H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype duindoornstruwelen komt in geringe oppervlakte voor in de Verdrongen Zwarte Polder en is afhankelijk van het geringe oppervlakte duin.

H2190 Vochtige duinvalleien

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B).

Toelichting Het habitatype van vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B) komt in geringe oppervlakte voor in de Verdrongen Zwarte Polder en de inlaag Hoofdplaat.

Soorten**H1014 Nauwe korfslak**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Recente waarnemingen van de nauwe korfslak betreffen een populatie tussen Cadzand en de Verdrongen Zwarte Polder.

H1095 Zeeprrik

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting Het gebied Westerschelde & Saeftinghe is als doortrekgebied voor de zeeprrik van gering actueel Nederlands belang. Gezien het belang voor de potentiële paipopulatie in het Belgische deel van de Schelde, wordt toch een gebiedsdoel geformuleerd. In dit gebied zijn geen herstelmaatregelen noodzakelijk. Uitbreiding populatie is afhankelijk van maatregelen in België.

H1099 Rivierprrik

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De Westerschelde is als doortrekgebied voor de rivierprrik van gering actueel Nederlands belang. In dit gebied zijn geen herstelmaatregelen noodzakelijk. Uitbreiding populatie is afhankelijk van maatregelen in België.

H1103 Fint

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting Het gebied Westerschelde & Saeftinghe is als doortrekgebied voor de fint van (potentieel) groot belang. Gezien het belang voor de potentiële paipopulatie in het Belgische deel van de Schelde, is een gebiedsdoel geformuleerd. In dit gebied zijn geen herstelmaatregelen noodzakelijk. Uitbreiding populatie is afhankelijk van maatregelen in België.

H1365 Gewone zeehond

- Doel Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie ten behoeve van een regionale populatie van ten minste 200 exemplaren in het Deltagebied.
- Toelichting De Westerschelde kan een bijdrage leveren aan de regionale doelstelling van ten minste 200 exemplaren in het Deltagebied voor de gewone zeehond. Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied is deels afhankelijk van maatregelen in België.

H1903 Groenknolorchis

- Doel Behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.
- Toelichting De groenknolorchis is binnen het gebied uitsluitend bekend van de inlaag Hoofdplaat.

Broedvogels**A081 Bruine kiekendief**

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.
- Toelichting De bruine kiekendief is van oudsher een schaarse broedvogel in dit gebied. Vanaf de 70-er jaren is de soort geleidelijk in aantallen toegenomen tot een maximum van 23 paren in 2003. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A132 Kluut

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 2.000 paren.
- Toelichting Kleine aantallen kluten broeden van oudsher langs de Westerschelde (ten minste 150 paren). Het ontbreken van uitgestrekte oeverzones biedt weinig broedmogelijkheden. De belangrijkste broedplaatsen liggen langs de kust van West-Zeeuws-Vlaanderen. In Saeftinghe is de kluut van oudsher een broedvogel in enkele 100-den paren (maximaal 350 in 1976). Na een niveau van ten minste 200 paren begin 80-er jaren liepen de aantallen terug. De stand kenmerkt zich door sterke fluctuaties: in de periode 1988-2002 minimaal 64 (1989) en maximaal 190 paren (2000). In 2003 kwam het aantal echter weer flink boven de 200: 278 paren. De soort verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A137 Bontbekplevier

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 100 paren.
- Toelichting Evenals bij de kluut zijn de aantallen bontbekplevieren langs de Westerschelde relatief bescheiden. In de meeste jaren werden minder dan 10 paren geteld. Recentelijk zijn de aantallen wat hoger met 22 paren in 2002 en 20 in 2003. De meeste paren broeden langs de kust van Zuid-Beveland op door de mens gecreëerde zandige terreinen. Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet voor uitbreiding van de populatie gekozen gezien de onzekerheid in de ontwikkelingen in het Deltagebied. Mogelijkheden voor verbetering kwaliteit leefgebied zullen wel worden onderzocht. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een zelfstandige sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Zeeuwse Delta ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A138 Strandplevier

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 220 paren.
- Toelichting Strandplevieren broeden tegenwoordig verspreid langs de Westerschelde in relatief bescheiden aantallen: maximaal 40 paren met een uitschieter in 1999 van 55 paren. Begin 80-er jaren konden nog circa 80 paren worden geteld. De meeste paren broeden nu langs de kust van Zuid-Beveland. Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet voor uitbreiding van de populatie gekozen gezien de

onzekerheid in de ontwikkelingen in het Deltagebied. Mogelijkheden voor verbetering kwaliteit leefgebied zullen wel worden onderzocht. De sleutelpopulatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd (gebaseerd op 5 jaarsgemiddelden) vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied.

A176 Zwartkopmeeuw

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van tenminste 400 paren.

Toelichting Vanaf 1981 broeden geregeld enige zwartkopmeeuwen langs de Westerschelde; soms net binnendijks. Eind 90-er jaren ontstond een flinke kolonie op het Zuidgors bij Ellewoutsdijk: 86 paren in 2001. In het gehele gebied fluctueerde het aantal paren tussen 1999-2003 tussen 3 en 87 paren. Gezien de gunstige landelijke staat van instandhouding is behoud voldoende. De sleutelpopulatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied.

A191 Grote stern

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 4.000 paren.

Toelichting De grote stern broedt verspreid over het Deltagebied in een beperkt aantal kolonies die geregeld van plaats wisselen. Het is daarom van groot belang op meerdere locaties waar de soort recentelijk heeft gebroed aandacht te besteden aan behoud van het leefgebied. De populatie van de grote stern in Zuidwest-Nederland en aangrenzend België moet als één geheel worden beschouwd. Op de Hooge Platen werd een kolonie gesticht in 1987. In de jaren daarna groeide de kolonie langzaam, ten dele ten koste van de kolonie op de Hompelvoet. Hoogste aantal werd geteld in 2002: 4.600 paren. Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie niet direct vereist, daar zich al jaren lang een geleidelijke toename aftekent. De sleutelpopulatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied.

A193 Visdief

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 6.500 paren.

Toelichting Van oudsher broeden rond de 1.000 paren visdieven in de Westerschelde. Op het dieptepunt in de 60-er jaren hooguit enkele 100-den. Daarna trad sterk herstel op via circa 500 paren in begin 80-er jaren tot ten minste 1.000 rond de eeuwwisseling (maximaal 1545 in 2000. De Hooge Platen zijn in toenemende mate van belang als broedplaats met in 2002 1.100 paren. Ook op Saeftinghe is de visdief van oudsher een broedvogel in enkele 100-den paren (bijvoorbeeld 400 paren in de 70-er jaren). Na een niveau van ten minste 300 paren begin 80-er jaren liepen de aantallen weer op. De stand op Saeftinghe kenmerkt zich door sterke fluctuaties: in de periode 1987-2000 minimaal 283 (2000) en maximaal 522 paren (1991). In 2001 en 2002 werden zeer afwijkende aantallen vastgesteld: respectievelijk 869 en 71. Het uitzonderlijk lage aantal in 2002 wordt geweten aan het weinig voorhanden zijn van de favoriete nestlocaties in de vorm van pakketten "veek" (opgespoeld plantenmateriaal dat bij hoge waterstanden gaat drijven). Voor het gebied als geheel bedroeg het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 1600 met een maximum van 1969 in 2001. Ondanks de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie niet direct vereist, daar zich al jaren lang een geleidelijke toename aftekent. De sleutelpopulatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied.

A195 Dwergstern

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 300 paren.

Toelichting In vroeger jaren kwamen doorgaans <50 paren dwergsterns tot broeden in de Westerschelde. Op het dieptepunt van de populatie in de 60-er jaren kwamen slechts

enkele paartjes tot broeden. Daarna is herstel van de populatie opgetreden tot een maximum van 203 paren in 1987. In het afgelopen decennium kwamen jaarlijks circa 100 paren tot broeden (maximaal 140 in 1997). Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet voor uitbreiding van de populatie gekozen gezien de onzekerheid in de ontwikkelingen in het Deltagebied. De sleutelpopulatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied.

A272 Blauwborst

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 450 paren.
- Toelichting** Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie. De oudste aanwijzing voor broeden van de blauwborst (tevens voor Zeeland) stamt uit 1947. Pas vanaf de 60-er jaren werd het een regelmatige broedvogel en vanaf de 70-er jaren is de stand sterk toegenomen. In 1997 werden circa 620 paren geteld. Vooral in de rietruigten van Saeftinghe is de blauwborst inmiddels een talrijke broedvogel.

Niet-broedvogels

A005 Fuut

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 100 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Het gebied heeft voor de fuut o.a. een functie als foerageergebied. De soort is vooral een wintergast, met de hoogste aantallen in oktober-februari, net als in de rest van de zoute delta (m.u.v. Voordelta). Vroeger kwam een veel scherpere piek voor in januari. De populatie is afgenomen sinds midden jaren negentig, maar daarvoor bestonden sterke fluctuaties. Het patroon vertoont overeenkomsten met dat van middelste zaagbek en nonnetje en wijkt op vergelijkbare wijze af van het patroon in de andere deltawateren, zodat waarschijnlijk veranderingen in de beschikbaarheid van vis in de Westerschelde een rol spelen. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A026 Kleine zilverreiger

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 40 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen kleine zilverreigers zijn van grote nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Na de Grevelingen levert de Westerschelde in Nederland de grootste bijdrage. De soort is het hele jaar aanwezig, maar met een sterke piek in augustus/september. Saeftinghe is één van de bolwerken, de reigers jagen hier op vis en garnalen. De kleine zilverreiger is aanwezig sinds begin jaren negentig en sindsdien snel toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A034 Lepelaar

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen lepelaars zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en slaappleaats. Vooral in Saeftinghe bevinden zich hoge aantallen in september. In de loop van de jaren negentig is de populatie sterk toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A041 Kolgans

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 380 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Het gebied heeft voor de kolgans o.a. een functie als foerageergebied en slaappleaats. De draagkrachtschatting en de trendanalyse hebben betrekking op de foerageerfunctie. De

slaapplaatsfunctie is mogelijk belangrijker, maar er zijn niet voldoende telgegevens voor een kwantificering in het doel. De slaapplaats is van regionale betekenis. Aantallen fluctueren, maar met een negatieve trend. Het aantal slapende vogels is groter dan het aantal foeragerende vogels, tot de orde van grootte van 4000 vogels. Deze vogels zijn vooral afkomstig uit Zeeuws-Vlaanderen en Zuid- Beveland. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A043 Grauwe gans

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 16.600 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Aantallen grauwe ganzen zijn van grote nationale en grote internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en slaapplaats. De slaapplaatsfunctie, van regionale betekenis, betreft vooral de grauwe ganzen die in Zeeuws-Vlaanderen foerageren. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. De Westerschelde & Saeftinghe, het Haringvliet en het Hollands Diep leveren de grootste bijdrage aan de grauwe gans in Nederland. Sinds midden jaren tachtig is de populatie sterk toegenomen, recent lijken de aantallen af te vlakken, waarbij in Saeftinghe aantallen van 50.000-75.000 vogels zijn bereikt (ca. 30% van de internationale populatie). Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A048 Bergeend

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 4.500 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Aantallen bergeenden zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en slaapplaats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Na de Waddenzee levert het gebied in de grootste bijdrage. Net als in de Voordelta, maar in tegenstelling tot de andere zoute deltawateren gaat het vooral om een (na)zomervogel, met hoge aantallen in juni-oktober. Er is geen dip in augustus voor de ruitrek, hoewel een deel wel wegtrekt (Waddenzee), maar een toenemend aantal, recent 4000-10.000 vogels, blijft tegenwoordig om in het gebied zelf te ruien. Sinds het begin van de jaren negentig is er een doorgaande populatietoename, die sterker is dan in de andere zoute deltawateren. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A050 Smient

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 16.600 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Aantallen smienten zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en slaapplaats. De slaapplaats is van regionale betekenis. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Na de Waddenzee levert het gebied de grootste bijdrage. De soort is een wintergast, hoogste aantallen aanwezig in september-maart. De smient komt sterk geconcentreerd voor in Saeftinghe, waar 30.000-50.000 vogels overwinteren. Sinds de jaren tachtig is de populatie toegenomen met een factor drie, sterker dan in de andere zoute deltawateren, maar recent heeft een kentering plaatsgevonden, waardoor deze voorsprong weer verdwijnt. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A051 Krakeend

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 40 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Het gebied heeft voor de krakeend o.a. een functie als foerageergebied. De soort is het hele jaar aanwezig, maar vooral in het winterhalfjaar, met een doortrekkiepiek in september en hoogste aantallen in december-februari. De populatie is toegenomen

zoals bijna overal, maar minder sterk dan in Grevelingen en Oosterschelde, waar de absolute aantallen tegenwoordig aanzienlijk hoger zijn dan in de Westerschelde. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A052 Wintertaling

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.100 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen wintertalingen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Het gebied levert na de Waddenzee, Lauwersmeer en Oostvaardersplassen de grootste bijdrage. Binnen het gebied komt de soort geconcentreerd voor in Saeftinghe. De wintertaling is vooral aanwezig in de winter, hoogste aantallen in september-maart. De populatie is toegenomen, weliswaar met sterke fluctuaties. De aantalsontwikkeling vertoont overeenkomsten met die van andere grondeleenden (verhoogde aantallen sinds 2000/01 zoals ook bij wilde eend (A053), pijlstaart (A054), slobeend (A056), krakeend (A051)), zodat veranderingen in voedselhabitat waarschijnlijk een rol spelen. Bij enkele van deze soorten is dit patroon echter ook in andere wateren zichtbaar. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A053 Wilde eend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 11.700 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen wilde eend zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Na de Waddenzee levert het gebied de grootste bijdrage. De soort is het hele jaar aanwezig, maar met lage aantallen in maart-mei. De aantalsontwikkeling vertoont overeenkomsten met die van andere grondeleenden (verhoogde aantallen sinds 2000/01 zoals ook bij wintertaling (A052), pijlstaart(A054), slobeend (A056), krakeend (A051)), zodat veranderingen in voedselhabitat waarschijnlijk een rol spelen. Bij enkele van deze soorten is dit patroon echter ook in andere wateren zichtbaar. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A054 Pijlstaart

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.400 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen pijlstaarten zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Na de Waddenzee levert het gebied de grootste bijdrage. De soort is een wintergast, aanwezig in september-maart, hoogste aantallen in oktober-januari, met een beperkte doortrekpiek in oktober. De aantalsontwikkeling vertoont overeenkomsten met die van andere grondeleenden (verhoogde aantallen sinds 2000/01 zoals ook bij wilde eend (A053), wintertaling (A052), slobeend (A056), krakeend (A051)), zodat veranderingen in het voedselhabitat waarschijnlijk een rol spelen. Bij enkele van deze soorten is dit patroon echter ook in andere wateren zichtbaar. De toename wordt bij de pijlstaart mede veroorzaakt door verbreding van het seizoen. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A056 Slobeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 70 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de slobeend o.a. een functie als foerageergebied. De soort is het hele jaar present, met lage aantallen in juni/juli en doortrekpieken in september en maart/april. De aantallen zijn laag in vergelijking met andere deltawateren, ook in Saeftinghe. De aantalsontwikkeling vertoont overeenkomsten met die van andere grondeleenden (verhoogde aantallen sinds 2000/01 zoals ook bij wilde eend (A053),

pijlstart (A054), wintertaling (A052), krakeend (A051)), zodat veranderingen in het voedselhabitat waarschijnlijk een rol spelen. Bij enkele van deze soorten is dit patroon echter ook in andere wateren zichtbaar. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A069 Middelste zaagbek

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de middelste zaagbek o.a. een functie als foerageergebied. De soort is een wintergast, aanwezig in oktober-april, met hoogste aantallen in december-maart. Sinds midden jaren negentig is de populatie nogal afgenomen in een patroon dat overeenkomsten vertoont met dat van fuut (A005) en nonnetje (A068) en op vergelijkbare wijze afwijkt van het patroon in de andere deltawateren, zodat waarschijnlijk veranderingen in de beschikbaarheid van vis in de Westerschelde een rol spelen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A075 Zeearend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2 vogels (seizoensmaximum).

Toelichting Aantallen zeearenden zijn van grote nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Het gebied levert één van de grootste bijdragen in Nederland. Populatieaantallen lijken toe te nemen, maar de gegevens zijn niet toereikend voor een trendanalyse. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A103 Slechtvalk

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 8 vogels (seizoensmaximum).

Toelichting Aantallen slechtvalken zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Het betreft één van de belangrijkste gebieden voor de slechtvalk in Nederland. Aantallen lijken stabiel, maar de gegevens zijn niet toereikend voor een trendanalyse. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A130 Scholekster

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 7.500 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen scholeksters zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplek. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het gebied levert na de Waddenzee en Oosterschelde de grootste bijdrage. De soort foerageert in het intergetijdgebied en overtijt met name op de Hooge Platen, in minder mate op Ossensse en Braakmanhaven. Het seizoensverloop is vergelijkbaar met in de Oosterschelde, met hoogste aantallen in augustus-februari. De populatieontwikkeling is echter heel anders, met tijdelijk verhoogde aantallen in het midden van de jaren negentig in plaats van een meer doorgaande afname zoals in de Oosterschelde. Een abrupte afname van 1998/99 op 1999/2000 suggereert een afname van de draagkracht, maar de aantallen zijn niet lager dan in de tweede helft van de jaren tachtig en de afname is inmiddels gestabiliseerd. Ondanks de bijdrage van de Westerschelde aan de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is gekozen voor behoud, omdat herstel van het leefgebied niet realistisch lijkt.

A132 Kluut

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 540 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen kluten zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het gebied levert na de Waddenzee en Oosterschelde de grootste bijdrage. De soort is het hele jaar present, maar met duidelijke doortrekpieken in oktober/november en maart/april en zonder zwaartepunt in het voorjaar zoals in de Oosterschelde. Het aantalsverloop vertoont een toenemende tendens, maar met sterke fluctuaties en is niet significant. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A137 Bontbekplevier

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 430 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen bontbekplevieren zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Na de Waddenzee levert het gebied de grootste bijdrage voor de populatie die naar West/Zuid-Afrika trekt. Voor de populatie die in West-Europa en Noord-Afrika overwintert levert het gebied na de Waddenzee en de Oosterschelde de grootste bijdrage. De soort is grotendeels doortrekker met een scherpe piek in aantallen in september die wordt toegeschreven aan de eerstgenoemde populatie, evenals de hoogste van de twee veel lagere voorjaarspieken in mei. Een eerdere, nog lagere maar wel afzonderlijke piek in maart, wordt toegeschreven aan de eerstgenoemde populatie. Deze populatie beleefde een dal in de eerste helft van de jaren negentig maar herstelde zich daarna, om de laatste jaren weer wat af te nemen. Over het geheel is sprake van een beperkte afname. Ondanks grote fluctuaties is er een overeenkomst met het aantalsverloop in de verschillende zoute deltawateren, zodat het waarschijnlijk is dat de oorzaken van de veranderingen ten minste gedeeltelijk buiten de Delta liggen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A138 Strandplevier

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 80 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen strandplevieren zijn van grote nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het gebied levert de grootste bijdrage in Nederland. De soort is aanwezig in het zomerhalfjaar, maar net als in de Oosterschelde met een sterk accent op de periode van de najaarstrek, met een scherpe piek in augustus. Eind jaren tachtig is de populatie fors afgenomen, deze afname heeft zich na een onderbreking in het midden van de jaren negentig, in de recente jaren voortgezet. De aantallen doortrekkers in Nederland worden grotendeels bepaald door de omvang van de eigen broedpopulatie en de afname is voor een groot deel een gevolg van verlies aan geschikte broedgebieden. De draagkrachtschatting is berekend over de periode 1987-88, de beschikbare jaren voor de grootste landelijke afname. De draagkrachtschatting is berekend over de periode na de grootste landelijke afname, 1989-2003.

A140 Goudplevier

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.600 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen goudplevieren zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. De soort is aanwezig in het winterhalfjaar. De hoogste aantallen komen voor in oktober-februari, met een sterke piek in november, net als elders in de zoute delta. De voorjaarspiek van februari/maart komt in de Westerschelde minder naar voren. Net als in de Oosterschelde en beantwoordend aan het landelijke beeld van de monitoringsgebieden, vertoont het aantalsverloop een toename sinds begin jaren negentig. De landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding heeft zijn

oorsprong in een afname van de (veel grotere) aantallen in de landelijke gebieden buiten het monitoringsnetwerk. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A141 Zilverplevier

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.500 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen zilverplevieren zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleaats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het gebied levert na de Waddenzee, Noordzeekustzone en de Oosterschelde de grootste bijdrage. De soort is het hele jaar present met lage aantallen in juni/juli en doortrekkieken in september en mei, maar ook relatief hoge aantallen overwinteraars. De voorjaarpiek is meer prominent aanwezig dan in de Oosterschelde. Rond midden jaren negentig waren tijdelijk verhoogde aantallen aanwezig. Het patroon lijkt sterk op dat van de Oosterschelde, en is in een wat positievere variant ook in de Waddenzee terug te vinden, zodat de oorzaken ten minste voor een deel buiten Nederland zullen liggen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A142 Kievit

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 4.100 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de kievit o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleaats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het betreft een concentratiegebied met de grootste bijdrage na de Waddenzee en de Oosterschelde (verspreiding echter diffuus). Populatieaantallen zijn sinds de jaren tachtig verdubbeld. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A143 Kanoet

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 600 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen kanoeten waren in 1993-97 van internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleaats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. De betekenis van het gebied is ondergeschikt aan die van de Waddenzee en de Oosterschelde, maar het betreft wel het derde foerageergebied van de kanoet in Nederland. Op de hoogwatervluchtplaats overwinteren in de regel enkele duizenden vogels op de Hooge Platen. De hoogste aantallen komen voor in de winter, oktober-februari, betreffende ondersoort *islandica*. De ondersoort *canutus* trekt door in veel lagere aantallen in augustus. Er is een kleine voorjaarspiek in mei. De aantallen laten een beperkte afname zien die echter binnen het deltagebied bijna verwaarloosbaar is t.o.v. de doorgaande toename in de Oosterschelde. Ondanks de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is gekozen voor behoud gezien de toename in de delta en omdat herstel van leefgebied niet realistisch lijkt.

A144 Drieteenstrandloper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.000 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen drieteenstrandlopers zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleaats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het gebied levert na de Waddenzee en de Noordzeekustzone de grootste bijdrage. De soort is het hele jaar aanwezig, maar met lage aantallen, tot afwezig in juni/juli en een zeer sterke

voorjaarspiek in mei; de najaarspiek die m.n. in de Oosterschelde duidelijk optreedt is hier veel minder prominent. Het aantalsverloop vertoont een sterke toename, net als in de Oosterschelde en de Voordelta. De landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is niet gebaseerd op een negatieve trend maar op verstoring door recreatiedruk in het leefgebied. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A149 Bonte strandloper

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 15.100 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen bonte strandlopers zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het gebied levert na de Waddenzee en de Oosterschelde de grootste bijdrage. De soort is een wintergast, met hoogste aantallen in november-januari. Populatieaantallen zijn stabiel, maar net als bij een aantal andere soorten met schijnbaar cyclische fluctuaties die sterk overeenkomen met die van de Oosterschelde en die waarschijnlijk worden gestuurd door strenge winters (via invloed daarvan op voedselbeschikbaarheid). Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A157 Rosse grutto

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.200 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Het gebied heeft voor de rosse grutto o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. De betekenis van het gebied is ondergeschikt aan die van de Waddenzee en de Oosterschelde, maar het betreft wel het derde foerageergebied van de rosse grutto in Nederland. De soort foerageert in de intergetijdegebieden, overtijt met name op de Hooge Platen. De rosse grutto overwintert ook in het gebied, maar hogere aantallen komen voor tijdens de najaarstrek in augustus en sterk verhoogde aantallen tijdens de voorjaarstrek in mei. De aantallen zijn net als in de Oosterschelde en de Voordelta opvallend stabiel. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A160 Wulp

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.500 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen wulpen zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het gebied levert na de Waddenzee en Oosterschelde de grootste bijdrage, maar bij aanzienlijk lagere aantallen. Vanuit het intergetijdegebied wordt voornamelijk op de Hooge Platen overtijt. Het seizoensverloop vertoont net als in de Oosterschelde een grote doortreksiek in augustus/september, wat lagere aantallen overwinteraars en een voorjaarspiek in januari-maart, lager dan de najaarspiek. Populatieaantallen zijn stabiel met enige fluctuatie. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A161 Zwarte ruiter

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 270 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen zwarte ruiters zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het gebied levert na de Waddenzee en de Oosterschelde de grootste bijdrage. Saefthinghe is verreweg het belangrijkste deel van het gebied, in mindere mate ook de Inlaag 1887 bij Ellewoutsdijk. De soort is een doortrekker, komt sterk geconcentreerd voor in de nazomer/herfst, hoogste aantallen in juli-september en een piek in juli/augustus. De soort is in dit gebied

duidelijk eerder aanwezig dan in de Oosterschelde. Er zijn veel lagere aantallen tijdens de voorjaarsstrek in april/mei. De aantallen zijn min of meer stabiel, mogelijk een lichte toename, met sterke fluctuaties die overeenkomsten vertonen met die in de Oosterschelde en doen denken aan die van andere soorten (bonte strandloper (A137); effecten strenge winters). De zwarte ruiter heeft een voorkeur voor de meest slikkige gebieden. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A162 Tureluur

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.100 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen tureluurs zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het gebied levert na de Waddenzee en de Oosterschelde de grootste bijdrage. De hoogste aantallen zijn aanwezig in de zomer, met een sterke piek in juli en een kleinere in april. De aantallen vertonen geen duidelijke trend, maar fluctueren in een patroon dat vergelijkbaar is met dat van de Oosterschelde en met de patronen van de zwarte ruiter (A161) en de bonte strandloper (A149), hetgeen suggereert dat fluctuaties in voedselaanbod en/of strenge winters een rol spelen. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A164 Groenpootruiter

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen groenpootruiters zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het gebied levert na de Waddenzee en de Oosterschelde de grootste bijdrage. Het gebied levert na de Waddenzee en de Oosterschelde de grootste bijdrage. Het seizoensverloop is vergelijkbaar met dat van de tureluur (A162), met een hoge piek tijdens de najaarstrek in augustus en een lage in mei, in de wintermaanden is de soort nagenoeg afwezig. Net als elders in de delta vertonen de aantallen een duidelijke toename. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A169 Steenloper

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 230 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen steenlopers zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het gebied levert na de Waddenzee en de Oosterschelde de grootste bijdrage. De soort is het hele jaar present maar met lage aantallen in juni en juli. De aantallen lijken enigszins te zijn afgenomen, maar deze trend is niet significant. Gezien de beperkte bijdrage van de Westerschelde aan de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding en omdat herstel van het leefgebied niet realistisch lijkt, is gekozen voor behoud.

Synopsis

<i>Habitattypen</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H1110_B Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)	-	+	=	=
H1130 Estuaria	--	++	>	>
H1310_A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	+	>	=
H1310_B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	+	+	=	=
H1320 Slijkgrasvelden	--	--	=	=
H1330_A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	+	>	>
H1330_B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	-	-	=	=
H2110 Embryonale duinen	+	-	=	=
H2120 Witte duinen	-	-	=	=
H2160 Duindoornstruwelen	+	-	=	=
H2190_B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	-	=	=

<i>Soorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1014 Nauwe korfslak	-	+	=	=
H1095 Zeeprik	-	-	=	>
H1099 Rivierprik	-	-	=	>
H1103 Fint	--	-	=	>
H1365 Gewone zeehond	+	-	>	>
H1903 Groenknolorchis	--	+	=	=

<i>Broedvogelsoorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A081 Bruine kiekendief	+	-	=	=
A132 Kluut	-	+	=	=
A137 Bontbekplevier	--	+	=	=
A138 Strandplevier	--	+	=	=
A176 Zwartkopmeeuw	+	+	=	=
A191 Grote stern	--	++	=	=
A193 Visdief	-	+	=	=
A195 Dwergstern	--	++	=	=
A272 Blauwborst	+	+	=	=

<i>Niet-broedvogelsoorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A005 Fuut	-	-	=	=
A026 Kleine zilverreiger	+	++	=	=
A034 Lepelaar	+	+	=	=
A041 Kolgans	+	- / s-	=	=
A043 Grauwe gans	+	++	=	=
A048 Bergeend	+	+	=	=
A050 Smient	+	+	=	=
A051 Krakeend	+	-	=	=
A052 Wintertaling	-	+	=	=
A053 Wilde eend	+	+	=	=

A054	Pijlstaart	-	+	=	=
A056	Slobeend	+	-	=	=
A069	Middelste zaagbek	+	-	=	=
A075	Zeearend	+	++	=	=
A103	Slechtvalk	+	+	=	=
A130	Scholekster	--	+	=	=
A132	Kluut	-	+	=	=
A137	Bontbekplevier	+	+	=	=
A138	Strandplevier	--	++	=	=
A140	Goudplevier	--	+	=	=
A141	Zilverplevier	+	+	=	=
A142	Kievit	-	-	=	=
A143	Kanoet	-	-	=	=
A144	Drieteenstrandloper	-	+	=	=
A149	Bonte strandloper	+	+	=	=
A157	Rosse grutto	+	-	=	=
A160	Wulp	+	-	=	=
A161	Zwarte ruiter	+	+	=	=
A162	Tureluur	-	+	=	=
A164	Groenpootruiter	+	+	=	=
A169	Steenloper	--	+	>	>

^{1a} Herstel van een technische fout database 2004.

¹¹ Aantal thans hoger dan gemiddeld seizoensmaximum van 2 vogels.

⁸ Aantal thans hoger dan 0.1% van biogeografische populatie.

⁹ Herstel van een technische fout database 2004.

¹⁴ Herstel van een technische fout in database 2004.

²⁴ Herstel van een technische fout in database 2004.

¹⁹ Herstel van een technische fout in database 2004.